

תפ"ח 23919/08/19 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 23919-08-19 מדינת ישראל נ' פלוני
תיק חיצוני: 344935/2019

בפני
כבוד השופטת - הנשיאה רות לורך
כבוד השופטת דבורה עטר
כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

מאשימה
נגד
נאשמים
נוכחים:
פלוני

ב"כ המאשימה עוה"ד רועי רייס
ב"כ הנאשם עוה"ד אבי כהן
הנאשם הובא באמצעות שב"ס
פסק דין

השופט עמי קובו

רקע

- נגד הנאשם הוגש כתב אישום אשר מייחס לו עבירה של **ניסיון לרצח**, לפי סעיף 1305(1) בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
 - על-פי המתואר בעובדות כתב האישום, מספר חודשים עובר ליום 5.8.19, חזר הנאשם להתגורר בבית הוריו, יחד עם בני משפחתו. במהלך התקופה הרלוונטית התעורר כעס בקרבם של הנאשם כלפי אביו, על רקע דרישות האב מהנאשם לשתף פעולה עם הוריו ולשנות את התנהלותו בבית. בשבוע שקדם ליום 5.8.19 גמר הנאשם אומר לפגוע באביו באמצעות סכין מטבח. הנאשם ניגש למטבח הדירה, פתח את מגירת הסכינים ונטל ממנה סכין מטבח. האב הבחין בנאשם אווז בסכין, ושאל אם בכוונת הנאשם לפגוע בו (באב). בתגובה השיב הנאשם בשלילה והחזיר את הסכין למגירה.
- ביום 5.8.19 סמוך לשעה 13:30 דרש האב מהנאשם לנהוג על פי כללי הבית ולהתקלח, אחרת יאלץ לעזוב את הדירה. הנאשם סירב להתקלח, ואז ארז האב את חפצי הנאשם במזוודה. הנאשם ניגש למקלחת, ובסמוך לכך גמלה בליבו החלטה להמית את אביו. בהמשך, סמוך לשעה 14:00 הלך האב לישון בחדרו.
- סמוך לשעה 14:40 ניגש הנאשם למטבח הדירה ונטל מהמגירה סכין מטבח ארוכה בעלת להב באורך 13-ס"מ. הנאשם נכנס לחדרו של האב והבחין באביו ישן. אז התקרב הנאשם לאביו בכוונה לדקור אותו בצווארו ולגרום למותו. הנאשם הניף את הסכין בתנועת דקירה לעבר צוואר האב, תוך שהוא צועק "אני אגמור אותך". האב התעורר משנתו, והחל נאבק בנאשם עד שגבר עליו, הפילו ארצה ולקח ממנו את הסכין, והנאשם נמלט מהדירה.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו לאב מהסכין חתך חודר בצוואר השמאלי ו"פצע הגנה" - חתך בכף היד, הוא פונה לבית החולים ונזקק לאשפוז במהלכו נתפרה החבלה בצוואר.

3. בעניינו של הנאשם התקבלה חוות דעת פסיכיאטרית אשר מצאה כי הנאשם לוקה במחלת נפש מסוג סכיזופרניה, ושרוי במצב פסיכוטי פעיל. בעת ביצוע המעשים המיוחסים לו בכתב האישום פעל הנאשם בהשפעת מחשבות שווא, ואינו אחראי למעשים המיוחסים לו. במצבו הנוכחי, לאור הפגיעה הקשה בבוחן המציאות, אינו כשיר לעמוד לדין. הנאשם זקוק להמשך אשפוז וטיפול פסיכיאטרי.

ב"כ הצדדים הסכימו למסקנות חוות הדעת, ומכאן שאין מחלוקת כי בעת ביצוע המעשים היה הנאשם במצב פסיכוטי, וכי אינו כשיר לעמוד לדין. עוד הסכימו ב"כ הצדדים שיש להורות על הפסקת ההליכים בעניינו של הנאשם, וכי הנאשם זקוק לאשפוז פסיכיאטרי.

המחלוקת היחידה שנתגלעה בין הצדדים נוגעת לסעיף העבירה אשר לגבי קיימות ראיות לכאורה להוכחת מעשה העבירה. לטענת המאשימה קיימות ראיות לכאורה להוכחת עבירה של ניסיון לרצח, ואילו לטענת ב"כ הנאשם הראיות לכאורה אינן מצביעות על עבירה של ניסיון לרצח, אלא על ניסיון לבצע עבירת אלימות קלה יותר. לפיכך יש להכריע במחלוקת האמורה.

טיעוני הצדדים

4. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד עינת לב ארי, קיימות ראיות לכאורה להוכחת עבירה של ניסיון לרצח. זאת גם מבלי להסתמך על הודעות הנאשם עצמו, אשר ניתנו בהיותו במצב פסיכוטי. חומר החקירה כולל שלוש הודעות שנגבו מהמתלונן, אביו של הנאשם. בהודעתו הראשונה מיום 5.8.19 הוא מתאר את דינמיקת היחסים עם הנאשם, את מצבו הנפשי הרעוע של הנאשם, את חילוקי הדעות ביניהם במשך תקופה, ואת המחלוקת שהובילה לאירוע שבכתב האישום. הייתה בין האב לנאשם מחלוקת בנוגע לכך שהנאשם צריך להתקלח, האב התחיל לארוז לנאשם את הבגדים במזוודה, ואמר לו שאינו רצוי בבית אם אינו מכבד כללי היגיינה בסיסיים, והלך לישון. האב נרדם, והתעורר בבהלה למצב שבו הוא שומע צעקה "אני אגמור אותך", והבחין בנאשם אוחז בסכין, מזנק מעליו ודוקר אותו בצווארו. האב מתאר את ההתכתשות עם הנאשם, את ההדיפה שלו, ואת הבהלה של אשתו ובתו שנכנסו לחדר לאחר ששמעו את הדברים. בהודעתו השנייה, מיום 7.8.19, האב מרחיב לגבי שני אירועים קודמים שבהם הייתה התרחשות בין הנאשם לבין האב בנוגע לסכין. אירוע ראשון, כחודשיים קודם לכן, האב הבחין בנאשם בחצר הבית עושה תנועות משונות עם סכין שטמן באדמה. האב לקח מהנאשם את הסכין, והנאשם ברח. אירוע נוסף, שבוע וחצי קודם לאירוע שבכתב האישום - האב מספר שהבחין בנאשם במטבח "מתעסק" עם מגירת הסכינים, ומחזיק בסכין מטבח בידו. האב אמר לנאשם "מה אתה רוצה להרוג אותי?". האב מתאר שמאז בני הבית ישנים בדלתות סגורות. בחומר החקירה קיימות תמונות התומכות בהודעת האב, וכן קיימות הודעות בנות המשפחה שנכחו בבית בשעת המעשה. על פי הפסיקה המאשימה אינה נדרשת להוכיח כוונה ודי בהוכחת היסוד העובדתי של העבירה.

5. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד אבי כהן, לא קיימות ראיות לכאורה להוכחת עבירה של ניסיון לרצח, אלא לעבירה לפי סעיף 335(א)(1) בחוק העונשין בלבד, ואף לא לעבירה לפי סעיף 329 בחוק העונשין. בוודאי שאם קיים ספק, הוא צריך לפעול לטובת הנאשם. שכן המדובר בדקירה אחת בלבד, שגרמה אך לחתך שטחי של 2 ס"מ בצדו השמאלי של צוואר האב, ללא נפיחות אודם או רגישות וללא איבוד הכרה. האב נזקק למספר תפרים, ולא מעבר לכך, והלך לדרכו, בלא שאושפז בבית החולים. גם

באסמכתא לכליאה של הנאשם, נרשם שהעבירה שיוחסה לנאשם היא לפי סעיף 335 בחוק העונשין. לדברי האב הבן "זרק" לו מילים בסגנון של "אני אגמור אותך", וברי כי אם הנאשם היה רוצה להמית את האב, היה דוקר אותו מבלי לומר דבר. מובן שהיסוד הנפשי של כוונה אינו רלוונטי בשל העובדה שהנאשם חולה נפש. מבחינת הפן העובדתי, מדובר בדקירה שטחית אחת, שלא הצריכה אשפוז או ניתוח, וללא איבוד הכרה.

דין - המסגרת הנורמטיבית

6. סעיף 170 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי") קובע כי בית המשפט יורה על הפסקה הליכים במקרה שבו הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין.

7. סעיף 15 בחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן: "חוק טיפול בחולי נפש") קובע כדלקמן:

"(א) הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפז בבית חולים או יקבל טיפול מרפאתי...

(א1) לא ייתן בית משפט צו לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן נוכח כי יש ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום או שעשה מעשה עבירה אחר המבוסס על אותן עובדות או על עובדות דומות לעובדות שבכתב האישום."

בהתאם לסעיף 15(ד) בחוק, תקופה האשפוז המרבית תיקבע בהתאם לסעיף העבירה אשר לגביו קיימות ראיות לכאורה להוכחת האשמה (וזאת למעט מקרים חריגים). יש לציין, כי ככל שקיימות ראיות לכאורה להוכחת עבירה של ניסיון לרצח הרי שעניינו של הנאשם ידון לפני ועדה פסיכיאטרית מיוחדת על-פי סעיף 28א' בחוק טיפול בחולי נפש, ולא בפני וועדה פסיכיאטרית "רגילה". לפיכך, ועל אף שהעונש המרבי בעבירת ניסיון לרצח ובעבירת חבלה בכוונה מחמירה הוא זהה (20 שנה), קיימת חשיבות להכרעה בשאלה האם הראיות לכאורה הן לעבירת ניסיון לרצח או לעבירה אחרת.

8. סעיף 15(א1) האמור לעיל התווסף לחוק טיפול בחולי נפש במסגרת תיקון מס' 8 בחוק. סעיף זה מחייב לבחון, קודם להוצאת צו אשפוז, האם חומר החקירה בתיק מצביע על קיומן של ראיות לכאורה שהנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. רק לאחר קביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה לעבירה מסוימת, רשאי בית המשפט להורות על מתן צו אשפוז לתקופה מרבית אשר אורכה ייקבע בהתאם לאותה עבירה.

דברי ההסבר להצעת חוק טיפול בחולי נפש (תיקון מס' 8), תשע"ב-2012 (הצ"ח הממשלה, 673, 668, 19.3.12) מבהירים את חשיבות בחינת הראיות לכאורה כדלקמן:

"על פי המצב החוקי כיום, בית משפט הקובע כי נאשם אינו מסוגל לעמוד לדין על פי סעיף 15(א) לחוק, אינו נדרש לקבוע כי קיימות ראיות לכאורה לכך שהנאשם ביצע את העבירה. גם בהנחה שכתב האישום מוגש בדרך כלל על בסיס ראיתי לכאורי מוצק, עדיין ראוי שבית המשפט יבחן אם קיימות ראיות לכאורה לכך שהנאשם ביצע את העבירה. כמו כן, ייתכנו מצבים שבהם אף שהנאשם הואשם בעבירה מסוימת, הראיות תומכות בביצועה של עבירה אחרת, ומן הצדק לאשפוז או להורות על טיפול מרפאתי על בסיס העבירה האחרת. זאת ועוד... קיימת חשיבות רבה לעבירה שבה הואשם

הנאשם, הן לצורך קביעת תקופת האשפוז המרבית והן לצורך תחולתן של הוראות מיוחדות בעבירות של רצח וניסיון לרצח".

9. בע"פ 8721/15 פלוני נ' מדינת ישראל (2.1.18) קבע בית המשפט העליון, מפי כב' השופט י' אלרון, כי אמת המידה המשפטית לבחינת עוצמת הראיות לכאורה בסעיף 15(א) בחוק, זהה לעוצמת בחינת הראיות לכאורה לעניין מעצר עד תום ההליכים.

10. בע"פ 3083/17 פלוני נ' מדינת ישראל (14.8.18) הבהיר בית המשפט העליון, מפי כב' השופט א' שהם, כי במקרה שבו מדובר בחולי נפש, אין מקום לבחון את שאלת מחשבתו הפלילית של הנאשם, ויש לפרש את הביטוי "ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה" שבסעיף 15(א) בחוק טיפול בחולי נפש כמתייחס ליסוד הפיזי של העבירה בלבד. כמו כן, הבהיר כב' השופט שהם את אופן בחינת הראיות לכאורה כדלקמן:

"לסיכום, מקובלת עליו עמדת המשיבה, לפיה יש לפרש את הביטוי "יש ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה", המופיע בסעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, כמתייחס לראיות הנוגעות ליסוד הפיזי שבעבירה, וזאת בלבד, ואין צורך להצביע על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת יסוד המחשבה הפלילית. פירוש דומה יש ליתן לביטוי "הוא עשה את מעשה העבירה שבו הואשם", המופיע בסעיף 15(ב) לחוק.

במקרה דנן, אין מחלוקת כי המערער דקר את בתו, א', במספריים, כעשר דקירות, הן בצידו השמאלי של בית החזה והן בידה הימנית, וגרם לה לפציעה קשה, שהצריכה ניתוח דחוף, כדי לעצור את הדימום הפנימי הרב בגופה. אין ספק כי מעשים אלה מבססים את היסוד הפיזי של עבירת הניסיון לרצח, וניתן לקבוע כי הוצגו ראיות לכאורה, לפיהן המערער "עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום". לשאלת הסניגור, כיצד ניתן יהיה לקבוע באיזו עבירה מדובר, בהעדר יסוד המחשבה הפלילית, אשיב כי בדרך כלל המעשה עצמו ילמד על טיב העבירה, כפי המקרה שלפנינו. כך, לו היה מדובר בדקירות שאינן מכוונות לאיבר חיוני בגוף, כגון ברגלה של א', כי אז ניתן היה לייחס לנאשם עבירה של חבלה בכוונה מחמירה ולא ניסיון לרצח. במקרי גבול, יש להניח כי תאומץ הגישה המקלה יותר עם הנאשם".

11. מהאמור לעיל עולה כי לשם קביעת קיומן של ראיות לכאורה שהנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום, יש לבחון את היסוד הפיזי שבעבירה בלבד, ובמסגרת זו לבחון האם המעשה עצמו מלמד על טיב העבירה.

העבירה של ניסיון לרצח מוגדרת בסעיף 305(1) בחוק העונשין באופן הבא: "העושה אחת מאלה, דינו מאסר עשרים שנים: מנסה שלא כדין לגרום למותו של אדם".

העבירה של חבלה בכוונה מחמירה מוגדרת בסעיף 329(1) בחוק העונשין באופן הבא: "העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה... דינו - מאסר עשרים שנים. (1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין".

העבירה של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות, מוגדרת בסעיפים 333-335 בחוק העונשין באופן הבא: 333. "החובל בחברו חבלה חמורה שלא כדין, דינו - מאסר שבע שנים". 334. "הפוצע חברו שלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים". 335 (א) "נעברה עבירה לפי סעיפים 333 או 334 - כשהעברין נושא נשק חם או קר, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה".

ההבחנה המרכזית בין העבירות האמורות, בכל המקרים שבהם נגרמה חבלה חמורה תוך שימוש בסכין, היא בעיקרה ביסוד הנפשי של העבירה. כלומר, בעבירה של ניסיון לרצח היסוד הנפשי הוא של כוונה להמית, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה היסוד הנפשי הוא של כוונה להטיל באדם נכות או מום, ובעבירה של חבלה ופגיעה בנסיבות מחמירות היסוד הנפשי הוא של מחשבה פלילית, ללא צורך בכוונה.

ברם, כאמור לעיל, בעניינם של חולי נפש, ולצורך בחינת ראיות לכאורה לכך שהנאשם עשה את מעשה העבירה, אין כלל להידרש לשאלת היסוד הנפשי של הנאשם. מכאן, שיש להידרש ליסודות הפיזיים של העבירה ולטיבה, ולבחון האם מעשה כזה הוא מטיבו ומטבעו מתאים לעבירה של ניסיון לרצח, או לעבירת אלימות קלה יותר.

המאפיינים הפיזיים של עבירת ניסיון הרצח - כללי

12. היסוד העובדתי בעבירת הניסיון לרצח מתגבש כאשר המעשה יצא מגדר פעולת הכנה, והוא מהווה חוליה בשרשרת מעשים שנועדו להביא, בסופו של דבר, לביצועה של העבירה המושלמת, קרי: רצח. כמו כן, בעבירת ניסיון לרצח יש לבחון את קיומם של יסודות עובדתיים של "הכנה" ו"העדר קנטור" (שהם שניים מתוך שלושת היסודות ההכרחיים של היסוד הנפשי "כוונה תחילה", לצד "החלטה להמית"). בנוסף לכך, יש לבחון האם המעשה שנעשה, עשוי היה, לפי טיבו וטבעו, לגרום לתוצאה הקטלנית - כאשר, מסיבות שאינן תלויות בנאשם, נמנעה תוצאה זו (ראו ע"פ 1474/14 פלוני נ' מדינת ישראל (פסקאות 63-75) [15.12.15]).

13. על פי הפסיקה קיימים מספר מאפיינים פיזיים לעבירת ניסיון הרצח, אשר מבחינים בינה לבין עבירות הניסיון לבצע מעשי אלימות קלים יותר. מאפיינים אלה אמנם משמשים על פי רוב להוכחת היסוד הנפשי ("החלטה להמית" תוך שימוש ב"חזקת הכוונה"), אך יש בהם כדי להצביע על טיב העבירה. כך למשל נקבע בע"פ 437/13 אלחיאני נ' מדינת ישראל (24.8.15) (פסקה 36):

"כעולה מפסיקתו של בית משפט זה, קיימים מספר נתונים עובדתיים שיש לבחון על מנת לבסס, או למצער לחזק, בהיעדר הסבר אחר המניח את הדעת, את ההנחה בדבר החלטתו של הנאשם להמית את קורבנו. בין היתר, יש ליתן את הדעת לאופן ביצוע ההמתה; **לאמצעי ששימש לשם ביצועה; למיקום הפגיעה בקורבן; ולמספר הפגיעות בו...** כך למשל, **פגיעה באיזור חיוני בגופו של הקורבן עשויה להוות אינדיקציה לקיומה של החלטה להמית, אף כאשר מדובר בפגיעה אחת בלבד.**"

בע"פ 290/87 סבאח נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(3) 358, 365 (1988), נקבע כי ניתן לעשות שימוש במבחני העזר הבאים לבחינת שאלת הכוונה להמית: א. **הכלי ששימש לביצוע המעשה**; ב. **צורת הביצוע וטיב הפגיעה** (דקירה/ירייה); ג. **כמות הפגיעות**; ד. **מקום הפגיעה בגופו של הנפגע** (פגיעה באזור רגישים במיוחד).

כך גם נקבע בע"פ 7556/15 קונקוב נ' מדינת ישראל (11.4.19) (כב' השופט ג' קרא):

"בצדק למד בית המשפט קמא על יסוד החלטה להמית מהנסיבות האובייקטיביות העשויות ללמד על הלך נפשו של המערער. כך בע"פ 5446/99 אלימלך נ' מדינת ישראל פ"ד נו(4) 56, 49 (2002) נקבע: "כי בהעדר סיבה להניח אחרת, ניתן להסיק מנסיבות ביצועו של מעשה קטלני כי העושה החליט להמית את הקורבן. כך הוא למשל כאשר הקורבן נדקר מספר פעמים או **כאשר הדקירות כוונו לאזור רגיש בגופו... אם אדם תוקף בכלי קטלני את קורבנו ופוגע בו**

במקומות רגישים בגוף, ניתן להסיק מכך על החלטה להמית את המותקף "...".

וראו גם תפ"ח (מח' מרכז-לוד) 11594-05-16 **מדינת ישראל נ' (9.8.17) Kongthungmon**; ותפ"ח (מח' חי') 18687-12-16 **מדינת ישראל נ' גונור** (19.1.17).

בחינת הראיות לכאורה

14. הודעת האב מיום 5.8.19 - האב תיאר כי הגיע הביתה מהעבודה. הנאשם מתגורר אצלם כחצי שנה, לאחר שהיה מאושפז בבית חולים פסיכיאטרי. הנאשם היה צורך סמים, חזר להשתמש בסמים, ומצבו החמיר. האב הגיע הביתה בערך בשעה 13:30, דיבר עם הנאשם ואמר לו שיכנס להתקלח ולהחליף בגדים, ואם לא "שייקח את הרגליים וילך". הנאשם נכנס להתקלח. לפני כן, האב לקח מזוודה, שם לו דברים, ואמר לו שאם הוא לא יכנס להתקלח, שיעזוב. לאחר מכן, האב הלך לנוח בערך בשעה 14:00. **בהמשך, שמע צעקה, וראה את הנאשם עם סכין. הנאשם התנפל עליו ודקר אותו בצוואר תוך שהוא אומר משהו בסגנון של "אני אגמור אותך". תוך כדי שהוא מתעורר, האב תפס את הנאשם ביד, הפיל אותו על הרצפה, כשהסכין בידו של האב, ואז אשתו והבנות נכנסו לחדר משום ששמעו את הצעקות. האב הפיל את הנאשם על הרצפה, והנאשם ברח. הדקירה הייתה בצד שמאל של הצוואר, ובוצעה באמצעות סכין מטבח. זו הפעם הראשונה שהנאשם תקף אותו. האירוע היה בחדר השינה של האב. רעייתו הזמינה אמבולנס. בנוסף לפצע הדקירה בצוואר, נגרם לו חתך קטן ביד, בעת שהתנפל על הנאשם והוציא לו את הסכין מהיד.**
15. הודעת האב מיום 7.8.19 - האב תיאר אירוע קודם שבו הנאשם השתמש בסכין. כחודשיים וחצי קודם לכן, האב ראה את הנאשם מחוץ לבית, כשסכין מטבח קטנה, סכין של סלט, נעוצה באדמה. הוא קרה לנאשם, ולקח את הסכין מהאדמה, ואז הנאשם ברח מהמקום. היה אירוע נוסף, שבוע וחצי לפני הדקירה, שבו במטבח, פתאום ראה את הנאשם "מתעסק" עם המגירה במטבח, ומחזיק סכין מטבח ביד. האב אמר לנאשם "מה אתה רוצה להרוג אותי?" והנאשם השיב "מה פתאום" והחזיר את הסכין למקום. הנאשם רק החזיק את הסכין ביד, ולא כיוון אותה כלפיו או כלפי אף אחד. לאחר שהאב העיר לו, הוא החזיר מיד את הסכין למגירה. מאז הם ישנים כשדלתות החדרים סגורות.
16. הודעת האב מיום 8.8.19 - ביום האירוע הוויכוח החל בסביבות השעה 13:30. בסביבות 14:00-14:00 האב היה במיטה ונרדם מיד. כעבור חצי שעה הנאשם הגיע עם הסכין.
17. דוח מסכם חקירת מז"פ - מסכם את הממצאים בזירה, בצירוף תמונות מהזירה, לרבות תמונת הסכין וכתמי דם.
18. תמונת הסכין - מדובר בסכין בעלת להב מחודד בקצהו.
19. תמונת החתך שנגרם בצווארו של האב. תמונת חתך בידו של האב (פצע התגוננות).
20. סיכום אשפוז האב בבית החולים בילינסון - האב התקבל למחלקה ביום 5.8.19 שעה 20:31, שוחרר ביום 6.8.19 - **סה"כ שני ימי אשפוז**. תלונה עיקרית: טראומה חודרת לצוואר משמאל. התקבל כשהוא מתהלך וחש בטוב. במלר"ד טופל מקומית לסגירת החתך הצווארי ע"י רופא מיון. כלי הדם הגדולים נראו שמורים. התלונן על כאב מקומי קל בצוואר, ללא תלונות הקשורות לנשימה או לבליעה. חתך צווארי משמאל כ-2 ס"מ תפור. טראומה חודרת לצוואר משמאל, ללא ממצאים בהדמיה הדורשים התערבות כירורגית. אושפז להשגחה.

21. דוח פעולה מיום 5.8.19 - השוטר הגיע למקום, וחבר לצוות מד"א שדיווח על פצוע מדקירה שנדקר על ידי בנו. האב הוגדר במצב קל. פונה לבלינסון. הבן ברח מהמקום. הסכין נתפסה. הנאשם נמצא בחדר המדרגות, ונעצר.
22. הודעת האם, ש.צ., מיום 5.8.19 מציינת כי האב אמר לנאשם שייכנס להתקלח והנאשם לא הסכים. בהמשך, הנאשם התרצה וניגש להתקלח, ואז האב הלך לנוח מנוחת צהריים. לפתע שמעה צרחות אימות, שאגות, לא מילים, רק צעקות "אוי, אוי". כשהגיעה לחדר, ראתה את בעלה עם דימום בצוואר והנאשם ברח מהחדר לאחר שדקר את אביו, וברח מהבית. היא ראתה את האב מדמם בצוואר ומחזיק את הסכין, לאחר שהוא נאבק עם הנאשם כדי לקחת ממנו את הסכין. בעלה ביקש שתזמין אמבולנס. מספר ימים קודם לכן, האב ניסה לדבר עם הנאשם שילך לטפל בעצמו, ואז ראה את הנאשם הולך למגירה במטבח והרים סכין, האב שאל אותו לפשר מעשיו, והנאשם החזיר את הסכין למקומה, ואמר שאינו עושה דבר.
23. הודעת אחותו של הנאשם, א.צ., מיום 5.8.19, מתארת ששמעה צעקות של אביה וגם את אחיה, הנאשם, צועק. שמעה את האב צועק "איי, איי". שמעה דברים נופלים, הגיעה לחדר, וראתה את אביה עם דם בצוואר. האב ביקש שיזעיקו עזרה. הנאשם ברח מהבית, והאם התקשרה למד"א.
24. הודעת אחות נוספת של הנאשם, ר.צ., מיום 6.8.19, מתארת ששמעה צרחות, הגיעה לחדר, וראתה את הנאשם בורח מחוץ לבית. ראתה את אביה מדמם מהצוואר, בעודו מחזיק מגבת ביד ולוחץ על הצוואר. האב ביקש שיזמינו אמבולנס, ואמה עשתה כן. האב גם נשרט בידו. הצעקות באירוע היו ממש שאגות של טירוף דעת, ולא מילים שנאמרו. הרקע למעשים, היה שהאב ביקש מהנאשם להתקלח, משום שהנאשם אינו מתקלח, והנאשם סירב. לאחר דין ודברים הנאשם נכנס להתקלח, ובהמשך הנאשם יצא לעשן סיגריות בחוץ. לאחר מכן, הנאשם חזר הביתה, ואז היא שמעה את הצעקות.
25. הודעת אחות נוספת של הנאשם, מ.צ., מיום 6.8.19, מתארת שאביה ביקש מהנאשם להתקלח, הנאשם לא רצה, והאב אמר לו שאם לא נוח לו, הוא יכול לקחת את הדברים שלו וללכת. אח"כ הנאשם נכנס להתקלח. אביה הלך לנוח. לפתע שמעה את הנאשם צורח וצועק, ושמעה גם את אביה צועק. הגיעה לחדר וראתה את הנאשם בעת שיצא מהבית. ראתה את אביה מדמם ומחזיק מגבת על הצוואר, וביקש להזמין אמבולנס.
26. אסמכתא לכליאה שהוצאה על-ידי הקצין הממונה בסעיף עבירה של "פציעה כשעברין מזויין", לפי סעיף 335(א)(1) בחוק העונשין.

יישום הראיות לכאורה במקרה דנן

27. בחינת הראיות לכאורה המתוארות לעיל, בהתייחס לעבירת ניסיון הרצח, מעלה כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת מעשה העבירה, כדלקמן:
- א. קיומו של סכסוך בין האב לנאשם, אשר קדם לאירוע, בכך שהאב דרש מהנאשם שיתקלח, ואם לא יעשה כן אמר לו שייאלץ לעזוב את הבית.
- ב. פרק הזמן של כחצי שעה אשר חלף, בין מועד הוויכוח בין האב לנאשם, לבין המועד שבו תקף הנאשם בסכין את האב.

ג. הנאשם נטל את הסכין מהמטבח והגיע עמה לחדר השינה בעת שהאב ישן במיטתו, ומבלי שהדבר נעשה במהלך תגרה כלשהי.

אלה לכאורה מגבשים את היסודות הפיזיים של "הכנה" ו"העדר קנטור".

ד. הדברים שאמר הנאשם במהלך האירוע: "**אני אגמור אותך**" או דבר מה דומה.

ה. **האמצעי אשר שימש לביצוע העבירה - סכין;**

ו. **מיקום הפגיעה בקורבן - בצוואר, שזהו אזור חיוני בגוף.** שיסוף הצוואר של נפגע עבירה מהווה אינדיקציה ברורה לעבירה של ניסיון לרצח (ראו ע"פ 2555/15 מוהלוס נ' **מדינת ישראל** [19.7.16]).

מעשים אלה בוודאי שיצאו משלב "ההכנה" בלבד ונכנסו אל תחום "הניסיון".

ז. התנהגותו של הנאשם לאחר המעשה, כאשר נמלט מהדירה.

28. אמנם מדובר בפגיעה אחת בלבד, שאינה עמוקה ולא חדרה לעומק הגרון, ומבלי שגרמה לנזק חמור, אך הדבר הוא תוצאה של העובדה שהאב התעורר, נאבק בנאשם, ונטל את הסכין מידיו. אין המדובר במקרה שבו לאחר דקירה אחת, חדל הנאשם ממעשיו מרצונו.

בהקשר זה יודגש כי גם דקירה אחת באיבר חיוני עשויה להצביע על ניסיון לרצח, וזאת בפרט כאשר הדקירה מתבצעת שלא במהלך תגרה (ראו ע"פ 9045/16 **אדני נ' מדינת ישראל** (פסקה 37) [7.3.18]; ע"פ 2260/98 **אילוז נ' מדינת ישראל** [14.12.98]; והשוו ע"פ 139/86 **עאזם נ' מדינת ישראל**, פ"ד מא(3), 343, 351 [1987]).

בסיכומי של דבר, קיימות ראיות לכאורה להוכחת מעשה העבירה של ניסיון לרצח. ניכר כי מעשי הנאשם יצאו מגדר פעולת הכנה, והם מהווים חוליה בשרשרת מעשים שנועדו להביא, בסופו של דבר, לביצועה של העבירה המושלמת, קרי: רצח. המעשים כוללים רכיבים של "הכנה" ו"העדר קנטור". המעשה שנעשה, עשוי היה, לפי טיבו וטבעו, לגרום לתוצאה הקטלנית, אלמלא התעורר האב, נאבק בנאשם ונטל ממנו את הסכין.

סוף דבר

29. **אשר על-כן, אציע לחברותיי להרכיב לקבוע כדלקמן:**

א. ההליכים נגד הנאשם מופסקים בהתאם לסעיף 170 בחוק סדר הדין הפלילי.

ב. קיימות ראיות לכאורה להוכחת עבירה של ניסיון לרצח לפי סעיף 305(1) בחוק העונשין, וזאת בהתאם לסעיף 15(א) בחוק טיפול בחולי נפש.

ג. הנאשם יאושפז בבית חולים לחולי נפש לתקופה מרבית של 20 שנים וזאת בהתאם לסעיף 15(ד) בחוק טיפול בחולי נפש.

השופטת רות לורך, נשיאה

אני מסכימה.

השופטת דבורה עטר

אני מסכימה.

הוחלט כמפורט בסעיף 29 לפסק דינו של השופט עמי קובו.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק פסק הדין לפסיכיאטר המחוזי.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן והודע היום, א' שבט תש"פ, 27 ינואר 2020, במעמד הצדדים.